

ΚΕΙΜΕΝΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΛΙΜΕΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Εισαγωγή

Η Χώρα μας βρίσκεται αντιμέτωπη με νέες προκλήσεις, που επίσης αφορούν την αναμόρφωση των διοικητικών εκείνων δομών, οι οποίες έχουν νευραλγική σημασία για τη διαμόρφωση αναπτυξιακής προοπτικής. Άλλωστε σε πολλούς τομείς της οικονομικής-εμπορικής δραστηριότητας, η ανάγκη για ανάληψη δημιουργικών παρεμβάσεων δεν συνεπάγεται οπωσδήποτε δημοσιονομικό κόστος, ενώ έχει καταστεί σαφής μέσα από τη συσσωρευμένη διοικητική εμπειρία και τη διεθνή πρακτική.

Με αφετηρία τις σκέψεις αυτές και έχοντας πλέον διαμορφωμένη την άποψη ότι ο τομέας των λιμενικών δραστηριοτήτων και κατ' επέκταση το Σύστημα Λιμενικής Διακυβέρνησης, συγκαταλέγονται μεταξύ των τομέων εκείνων που χρήζουν αναμόρφωσης, το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, προτίθεται να ξεκινήσει σειρά παρεμβάσεων - πρωτοβουλιών, με στόχο τη διόρθωση χρόνιων δυσλειτουργιών τους και την εμπέδωση νέας αναπτυξιακής δυναμικής.

Για το σκοπό αυτό έχει συσταθεί διυπουργική Ομάδα Εργασίας, με αντικείμενο τη διενέργεια διαβούλευσης με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, καθώς κοινή πεποίθηση των Υπηρεσιών μας αποτελεί ότι η πιθανότητα επιτυχίας οποιασδήποτε αλλαγής είναι τόσο μεγαλύτερη, όσο μεγαλύτερη είναι η συναίνεση που την περιβάλλει.

Αναγκαιότητα εκσυγχρονισμού του Συστήματος Λιμενικής Διακυβέρνησης

Εκκινώντας λοιπόν τη σχετική διαδικασία, παρατίθενται ενδεικτικά μερικές, από τις έως σήμερα, διαπιστωμένες αδυναμίες του συστήματος λιμενικής οργάνωσης και διακυβέρνησης.

- Οι πολλές διαφορετικές μορφές Φορέων Διοίκησης και Εκμετάλλευσης Λιμένων (ΦΔΕΛ), ο κατακερματισμός του λιμενικού συστήματος σε ένα μεγάλο αριθμό Φορέων, καθώς και η αναίτια σε κάποιες περιπτώσεις ύπαρξη γειτονικών μεταξύ τους λιμενικών εγκαταστάσεων με ομοειδείς δραστηριότητες, δημιουργούν έναν προβληματισμό τόσο ως προς την ομαλή λειτουργία και ανάπτυξη του λιμενικού συστήματος, όσο και σε σχέση με τη χάραξη και εφαρμογή μιας Εθνικής Στρατηγικής Λιμένων.
- Το σύστημα λιμενικής διακυβέρνησης δεν έχει έως σήμερα προσαρμοστεί στις επιταγές του αντίστοιχου διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, το οποίο δίνει βαρύτητα στη συνέργεια όλων των εμπλεκόμενων φορέων, για τη σύνδεση των λιμένων με το συνολικό μεταφορικό δίκτυο της Ε.Ε. και της Χώρας (οδικό, σιδηροδρομικό, αεροπορικό).
- Το σχετικό νομοθετικό καθεστώς λειτουργίας των ΦΔΕΛ, χαρακτηρίζεται από πολυνομία, ενώ συχνά είναι δύσκαμπτο και παρωχημένο.
- Η πολυδιάσπαση της αρμοδιότητας της εποπτείας επί των ΦΔΕΛ μεταξύ διαφορετικών Υπουργείων, καθιστά ιδιαίτερα δύσκολη, έως αδύνατη, την παρακολούθησή τους, την καταγραφή των λιμενικών και οικονομικών πεπραγμένων τους και τελικά την συνολική αποτίμηση της λειτουργίας τους.

- Οι περισσότεροι ΦΔΕΛ, έχουν προβλήματα υποστελέχωσης ή μη στελέχωσης και έλλειψης τεχνογνωσίας, γεγονός που έχει σοβαρό αντίκτυπο στη λειτουργία τους και αποτυπώνεται στην αδυναμία: συλλογής των λιμενικών τελών, διεκδίκησης πόρων για την υλοποίηση αξιόλογων έργων μέσω χρηματοδοτικών προγραμμάτων (ΕΣΠΑ, CEF, Horizon 2020 κ.α.) και παρακολούθησης των σύγχρονων τάσεων της λιμενικής δραστηριότητας.
- Ανά την επικράτεια, υφίστανται λιμένες ,ακόμα και μεγάλης λιμενικής δραστηριότητας, οι οποίοι στερούνται Ζώνης Λιμένα, με ότι αυτό συνεπάγεται για τη νομιμότητα της άσκησης εκεί των αρμοδιοτήτων των ΦΔΕΛ.
- Μεταξύ των τοπικής σημασίας κυρίως λιμένων, υφίσταται ένας απροσδιόριστος αριθμός «ορφανών» λιμένων, οι οποίοι θα πρέπει να περάσουν στην αρμοδιότητα ΦΔΕΛ και οι εκεί υφιστάμενες λιμενικές εγκαταστάσεις να νομιμοποιηθούν.

Επιδιωκόμενο Αποτέλεσμα

Το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα είναι να δημιουργηθεί ένα σύγχρονο και αποτελεσματικό Σύστημα Λιμενικής Διακυβέρνησης το οποίο θα βασίζεται στους εξής πυλώνες:

1. Σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο που θα εντάσσει τους λιμένες σε ένα ολοκληρωμένο λιμενικό σύστημα με στρατηγικούς στόχους, θα προωθεί την συνεργασία σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και θα εξασφαλίζει τον δημόσιο έλεγχο και εποπτεία (στον οικονομικό και λιμενικό τομέα).
2. Φορείς Διαχείρισης Λιμένων που θα είναι οικονομικά εύρωστοι και λειτουργικά ευέλικτοι και αποτελεσματικοί, ώστε να γίνουν οχήματα ανάπτυξης για την τοπική και εθνική οικονομία
3. Συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ώστε η λιμενική λειτουργία να συνδέεται με τις αναπτυξιακές δραστηριότητες της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας.